

In de loop van 2005 en 2006 bundelde een groot aantal voorzieningen en projecten die Time-out in de Bijzondere Jeugdzorg organiseren, haar krachten in een Time-outoverleg. Men wilde de neuzen meer in dezelfde richting laten wijzen. De OSBJ ondersteunt de projecten en voorzieningen inhoudelijk en methodisch in dit proces. Aan dit overleg wordt tevens een driemaandelijks intervisiemoment voor begeleiders van Time-out gekoppeld. Een eerste resultaat van dit overleg is een gemeenschappelijke visietekst.

VISIETEKST: Time-out in de Bijzondere Jeugdzorg

Het werken met een "Time-out" wordt binnen de Bijzondere Jeugdzorg in Vlaanderen sinds geruime tijd toegepast. Enkele initiatieven zijn door de overheid als project erkend, andere initiatieven zijn genomen door een erkende voorziening, nog andere zijn het resultaat van een samenwerkingsvorm tussen verschillende erkende voorzieningen.

Met de verschillende Time-outinitiatieven willen we de handen in elkaar slaan om rond dit onderwerp met elkaar in overleg te treden. Met dit overleg beogen we tot een 'gemeenschappelijke kwaliteitsbepaling' te komen. Als gevolg hiervan weten de gebruikers (jongere, ouders/opvoedingsverantwoordelijken¹, hulpverleners, samenwerkingsverbanden), de Time-out medewerkers en de overheid welke kwaliteit ze mogen verwachten.

Een andere doelstelling van het overleg is het verder ontwikkelen en uitwisselen van methodieken en het organiseren van intervisie.

Op deze wijze hopen de Time-out initiatieven hun bijdrage te leveren aan een kwaliteitsvolle hulpverlening binnen de Bijzondere Jeugdzorg.

Uitgangspunt :

Time-out is een methodiek die gebruikt wordt wanneer de begeleiding dreigt vast te lopen of reeds vastgelopen is.

Als Time-out medewerkers werken we met jongeren die vaak al diep verzeild zitten in een beweging van weg-zenden. We dienen ons dus bewust te zijn dat we met Time-out verdergaan in deze dynamiek, maar dat we daarbij net de expliciete doelstelling hebben deze negatieve lijn te doorbreken. Het is een niet-gepland deel van een globaal traject.

1. Wat bedoelen we met Time-out ?

Het is een **specifieke hulpverleningsinterventie** waarbij **tijdelijk** de **dagelijkse interacties** tussen de jongere en zijn onmiddellijke omgeving worden **onderbroken**.

Het doel is om met het instrument van 'de onderbreking' een positieve bijdrage te leveren aan deze interacties, zodat de draagkracht van de jongere en zijn onmiddellijke omgeving (hulpverleners, ouders/opvoedingsverantwoordelijken, ...) toeneemt, om zodoende de hulpverlening verder te kunnen zetten.

De Time-out is geen sanctie, maar kan gehanteerd worden als reactie op de spreekwoordelijke druppel die de emmer doet vollopen. Deze druppel is dan de concrete aanleiding tot Time-out.

Time-out kan op verschillende manieren invulling krijgen, wat werken op maat van de jongere mogelijk maakt.

¹ We gebruiken de term 'opvoedingsverantwoordelijken' zoals omschreven in het Decreet Rechtspositie Minderjarigen in de Integrale Jeugdhulp: "de natuurlijke personen, andere dan de ouders, die de minderjarige op duurzame wijze in feite onder hun bewaring hebben of bij wie de minderjarige geplaatst is door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid". De definitie brengt met zich mee dat een jeugdhulpvoorziening bij wie de minderjarige is geplaatst, nooit als een opvoedingsverantwoordelijke kan worden beschouwd.

Specifieke hulpverleningsinterventie :

Time-out is een instrument waarmee de jongere en zijn onmiddellijk betrokken hulpverleners invloed kunnen uitoefenen op de lopende hulpverlening. Het opzet van deze hulpverleningsinterventie is dat zowel de jongere als zijn hulpverleners of andere betrokkenen als het ware op meta-niveau hun relatie t.o.v. elkaar kunnen bekijken. Opnieuw een akkoord krijgen over de lopende hulpverlening is de uiteindelijke doelstelling van de Time-out.

Tijdelijke onderbreking :

Met tijdelijk bedoelen we een in tijd en ruimte duidelijk op voorhand afgebakende periode, met de expliciete doelstelling nadien samen verder te werken.

Dagelijkse interacties:

Door het tijdelijk onderbreken van de dagelijkse interacties creëren we een periode die zowel rust als reflectie mogelijk maakt, zowel voor de jongere als voor de andere betrokkenen (hulpverleners, ouders/opvoedingsverantwoordelijken, ...). Dit om binnen de vastlopende hulpverlening de begeleidingsrelatie en het begeleidingsperspectief te herstellen en zo de hulpverlening te deblokken.

2. Noodzakelijke elementen VOOR DE START van een time-out

- Alle betrokkenen² worden op de hoogte gesteld van het begrip 'Time-out'.
- Eigen aan 'Time-out' is dat er snel gehandeld kan worden om tot een rustmoment te komen.
- De betrokkenen geven een minimaal akkoord voor de Time-out.
- Er wordt een Time-outovereenkomst opgesteld, die door alle betrokkenen ondertekend wordt.
- Tijdens de intake zijn zowel de jongere, zijn hulpverlener(s) en zijn betrokken contextfiguren medecontractant in de Time-outovereenkomst. Zij kunnen zich dan ook op gelijkwaardige basis uitspreken over hoe zij de moeilijkheden zien en hoe zij ervaren hoe de ander daar mee omgaat.
- Dit houdt ook in dat de jongere de garantie krijgt dat zijn reflecties over zichzelf en zijn omgeving kunnen gebeuren binnen een veilige omgeving waar volwassenen dit respectvol benaderen.
- De rapportage van het intakegesprek is enkel voor de onmiddellijke betrokkenen bestemd. Op de intake wordt duidelijk uitgelegd hoe de verdere rapportering zal verlopen.

3. Noodzakelijke elementen TIJDENS de Time-out

- De Time-out creëert een kader waarin de jongere de mogelijkheid krijgt te reflecteren over zichzelf en/of over de aandachtspunten die binnen de overeenkomst zijn opgenomen.
- Het is een actieve rustperiode. Zowel de jongere als de onmiddellijke betrokkenen (hulpverleners, ouders/opvoedingsverantwoordelijken, ...) kunnen zich beraden over verleden en toekomst én over hun verdere samenwerking.
- In één of meerdere overlegmomenten gaan de betrokken hulpverleners na wat ze kunnen doen om de vastgelopen begeleidingssituatie te deblokken. Indien nodig wordt gezocht naar draagkrachtverhogende middelen.
- De Time-out medewerkers dienen ten allen tijde de nodige ondersteuning te krijgen. Concreet betekent dit:
 - Een 24-uur permanentie waar ze terecht kunnen is essentieel.
 - Indien nodig kan de Time-out onmiddellijk worden stopgezet.
 - Afhankelijk van de duur en de zwaarte van de Time-out kunnen er tijdens de Time-out ondersteunende gesprekken plaats vinden.
 - Briefing en debriefing is noodzakelijk voor de betrokken Time-out medewerkers.
 - De privacy van de jongere en de Time-outmedewerkers moet gewaarborgd blijven

² Met 'betrokkenen' wordt bedoeld: jongeren, ouders/opvoedingsverantwoordelijken, jeugdhulpverleners, Time-outmedewerker en verwijzers.

4. Noodzakelijke elementen BIJ HET BEEINDIGEN van de Time-out

- Alle medecontractanten schetsen in het afrondingsgesprek waar ze tijdens de Time-out mee bezig geweest zijn en welke voornemens of plannen ze voor zichzelf gemaakt hebben. Dit gesprek moet zo snel mogelijk op de Time-out volgen om te voorkomen dat de oude dynamiek van interacties tussen de jongere en de medecontractanten opnieuw in gang gezet wordt.
- De betrokken Time-outmedewerker streeft ernaar dat de onmiddellijke omgeving zorgt voor een verwelkoming en een positieve terugkeer.

Deze visietekst 'Time-out in de Bijzondere Jeugdzorg' werd ondertekend door de volgende Time-outprojecten, voorzieningen, samenwerkingsverbanden:

Albezon vzw

De Bekwame Boon vzw

De Grote Robijn vzw (La Strada)

De Steiger vzw (Huize Sint Augustinus vzw)

Prusik

TOOL

Jongerenwerking Pieter Simenon vzw

Oikoten vzw